

K §§. 685 in 801. obč. kaz. zak.

C. kr. m. d. okrajna sodnija v L. je v zadevi U. Z., omožene N., proti J. P.—u zavoljo 273 gld. 24 kr. s pr. tako-le razsodila.

Zahtevanju: Toženi J. P., posestnik iz P., je dolžan na podlagi sodnijskega prisojilnega pisma od 22. marca 1880, št. 1530 kot iz pismene oporoke od 1. marca 1866 brezpogojno priglašeni dedič dne 2. marca 1866 v Št. J.—u umrle M. H., da tožiteljci U. Z. omoženi N. v Š. njej pripadajočo dedščino v znesku 273 gld. 24 kr. s 6% zamudnimi obrestmi od te svote, štetimi od dneva izročene mu tožbe, in prouzročene tožne in sodnijske stroške iz izterjanih aktivnih zapuščinskih terjatev v 8 dneh proti eksekuciji plača, — se ne pritrdi, in tožiteljica se obsodi, da mora toženemu na 30 gld. 17 kr. odmerjene stroške v 14 dneh proti eksekuciji plačati.

Razlogi:

Prisojilno pismo od 22. marca 1880, št. 1530 obsega mej drugim tudi to, da mora toženi tožiteljci iz zapuščinskih terjatev po umrli M. H., ki se bodo izterjale, svoto 273 gld. 24 kr. izplačati, in tožiteljica zahteva, da naj ji toženec iz „izterjanih“ zapuščinskih terjatev plača znesek 273 gld. 24 kr.

Toženec pa je ugovarjal, da je zapuščinske terjatve po M. H. izterjeval, in tožiteljica ni poskušala dokazati, toliko manj tedaj dokazala, da so se terjatve izterjale, ali da bi se toženec v tem obziru kakega neopravičenega odlašanja obdolževati mogel. Vsaj za sedaj se tožnemu zahtevanju ni moglo privoliti in se je tožiteljica kot propala morala obsoditi v smislu §. 24. zakona od 16. maja 1874, št. 69 državnega zakonika v povrnitev stroškov.

Vsled po tožiteljici uložene apelacije je nadsodnija v G. naslednjo razsodbo izdala:

Toženi J. P. je dolžan, da kot iz pismene oporoke od 1. marca 1866 v Št. J.—u umrle M. H. brezpogojno priglašeni dedič na podlagi prisojilnega pisma od 22. marca 1880, št. 1530 tožiteljci U. Z. omoženi N. v Š. njej po M. H. pripadajoči znesek 273 gld. 24 kr. s 6% zamudnimi obrestmi od te svote, štetimi

od dneva izročene mu tožbe, t. j. od 22. marca 1881 iz M. H. — jevih zapuščinskih terjatev plača, ter jej tudi s 33 gld. 43 kr. odmerjene sodnijske stroške prve inštanice, kakor z 11 gld. 36 kr. odmerjene apelacijske stroške povrne, in sicer vse v 14 dneh proti eksekuciji.

Razlogi:

Kakor se razvidi iz prisojilnega pisma, nahajajočega se v zapuščinskem aktu po M. H., prisodila se je cela zapuščina te zapustnice iz naslova pismene oporoke od 1. marca 1866 brezpogojno priglašenemu današnjemu tožencu proti temu, da poleg družih naloženih mu zaveznostij iz zapuščinskih terjatev, ki se imajo izterjati, tožiteljici U. Z. sedaj omoženi N. s to tožbo zahtevano svoto 273 gld. 24 kr. izplača, in po vsebini to plačilno zaveznost podpirajoče pismene oporoke M. H. kaže se tožno zahtevanje kot tožiteljici namenjeno volilo. — Ker so se zapuščinske terjatve, iz katerih se mora ravno kar omenjeno volilo izplačati, toženemu odkazale, kakor se to iz zgoraj zaznamovanega prisojilnega pisma razvidi, in ker niti po oporoki, niti po prisojilnem pismu izterljivost terjatev nikakor ne pogaja toženemu naložene plačilne zaveznosti, tedaj je tožiteljica svoje zahtevanje sklicevaje se na oba imenovana pisma popolnoma zadostno utemeljila, in ako toženi trdi, da so bile odkazane mu terjatve deloma neizterljive, bila mu je po §. 104 obč. sod. r. dolžnost, da dokaže te trditve kakor tudi to, da so brez njegove krivde neizterljive postale. Tega on ni dokazal, radi česar se tudi na dotično njegovo ugovarjanje ni moglo ozirati.

O njegovi zaveznosti do izplačanja zahtevanega, in po §. 685 drž. zak. tudi plačljivega zneska, ne more se glede na določbo §. 801 drž. zak. opravičeno dvomiti, ker mu je bilo vendar po §. 805 drž. zak. na prosto voljo dano, da je lahko namenjeno mu dedščino odbil, ali vsaj s pravno dobroto inventara nastopil, in ker je sedaj spodbijanje glede oporekanja po njem oddanega brezpogojnega priglašenja za dediča nedovoljeno.

S pritrjenjem zakonito dokazanemu tožnemu zahtevanju morala se je apelirana rzsodba predružačiti, in tožiteljici kot nadvladajoči stranki tudi povrnitev praviđinih stroškov obeh inštanec pripoznati. — — —

Tudi najvišje sodišče v B. potrdilo je to razsodbo in zavrglo po tožencu uloženo revizijsko pritožbo, oboje iz naslednjih

razlogov:

Popolnoma neugovarjano je, da se je toženi k zapuščini dne 22. marca 1876 umrle M. H. iz njene oporoke od 1. marca 1866 brezpogojno priglasil; da se mu je v tej oporoki naložilo, da mora natanjko zaznamovane zapuščinske terjatve izterjati, in da morajo tožiteljica, kakor tudi njegovi sestri M. P., A. V. in njeni brat J. H. te zapuščinske terjatve v enakih delih dobiti.

Toženi dalje pripoznava, da se mu je s prisojilnim pismom od 22. marca 1880, št. 28825 po c. kr. m. d. okrajni sodnji v L. zapuščina prirekla, in da se je v tem pismu svota, katero mora toženec tožiteljici in njenima sestrama in bratu izplačati, t. j. 273 gld. 24 kr., določila.

Toženec slednjič tudi ne odreka, da je te terjatve izterjeval, in jih tudi nekoliko izterjal, vendar pa proti tožbi ugovarja, da vseh terjatev še ni izterjal in da so tudi nekatere neizterljive.

Ta ugovor vendar ni v stanju, da bi toženca proti tožni zahtevi tudi samo za sedaj branil.

Ako bi se oporoški določbi, vsled katere se morajo terjatve, ki naj se izterjajo, tožiteljici in njenima sestrama in bratu na jednake dele izplačati, istinito izvršeno izterjanje za pogoj staviti moralo, tedaj mora na drugej strani obstanek teh, po zapustnici v njeni oporoki specificiranih, v inventar od 15. marca 1866 vsprjetih, po zatožencu podpisanemu zapisniku v obravnavi za temelj stavljenih in v prisojilnem pismu od 22. marca 1880 v znesku 2983 gld. 12 kr. v novič jasno zapisanih terjatev in njihova izterljivost kot dokazana veljati, dokler se temu nasprotno ne dokaže.

Tega dokaza, kateri bi bil nalog zatoženca, ako se je hotel prevzetih zaveznostij popolnoma ali le deloma znebiti, on ni izvršil.

Vpričo pravnomočnega brezpogojnega priglašnja za dediča kakor tudi pravnomočne prisodbe ne more se zatoženec niti sklicevati na to, da nanj ni nobeden del dedščine odpadel, in da se

mora on smatrati le za izvršitelja oporoke, niti vsled rečenega na okoliščino opirati, da se v tožbi sami le izterjanje večjega dela zapuščinskih terjatev trdi, da se tedaj priznava, da se niso še vse izterjale; kajti s prisojilnim pismom določila se je svota s številkami, katera se ima po odbitju stroškov od terjatev, ki naj se izterjajo, tožnici izplačati, in proti čemur se je toženemu zapuščina prisojila.

S tem je njegova plačilna zaveznost pravomočno in odločno izrečena, in on ne more baš še neizvršeno izterjanje posameznih terjatev, katero je sedaj nalog jedino le toženca kot prevzemnika brezpogojno nastopljene dedščine, tožiteljici nič več s pravnim vspedom ugovarjati.

Morala se je tedaj nadsodnijska razsodba potrditi. Razsodba o stroških revizije utemeljena je v zakonu od 16. maja 1874 drž. zak. lista št. 69 in v naravi sumaričnega postopanja.

O pravni terminologiji.

(Dalje.)

Grundbuchsführer, vodja zemljiščnih knjig.

„ gebühr, zemljiščno-knjižna pristojbina.

„ gesetz, zemljiščno-knjižni zakon.

„ stand, zemljiščno-knjižno stanje.

Grundcomplex, zemljišče.

„ dienstbarkeit, zemljiščna služnost.

„ eigenthum, zemljiščna lastnina.

„ eigenthümer, zemljiščni lastnik.

„ entlastung, zemljiščna odveznina (odveza).

„ entlastungs-Landes-Commission, deželna komisija za odvezo zemljišč.

Grundertragnis, zemljiščni dohodek, zemljiščni pridelek.

„ lage, zemljiščna podlaga.

„ pachtvertrag, pogodba o zemljiščnem zakupu.

„ pfand, zemljiščna zastava.